BIZOTTSÁG

A BIZOTTSÁG HATÁROZATA

(2003. december 10.)

az EK-Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról

COMP/E-2/37.857. sz. eset – Szerves peroxidok

(az értesítés a C(2003) 4570 végleges és C(2004) 4 helyesbítés dokumentumokkal történt)

(Csak az angol, német és spanyol nyelvű változat hiteles)

(2005/349/EK)

2003. december 10-én a Bizottság határozatot (C(2003) 4570 végleges) fogadott el az EK-Szerződés 81. cikke és az EGT-megállapodás 53. cikke szerinti eljárásról. 2004. január 7-én a Bizottság az E/2/2004 (C(2004) 4) írásbeli eljárással jóváhagyta a C(2003) 4570 végleges határozat német és spanyol nyelvű változatának helyesbítését. A 17. rendelet [1] 21. cikkének rendelkezéseivel összhangban a Bizottság ezúton teszi közzé a felek neveit és a határozat lényegét, tekintettel a vállalkozásoknak az üzleti érdekeik védelméhez fűződő jogos érdekeire. A határozat teljes szövegének nem bizalmas változata elérhető az eset hiteles nyelvein és a Bizottság munkanyelvein a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján a http://europa.eu.int/comm/competition/index_en.html címen.

I. AJOGSÉRTÉS ÖSSZEFOGLALÁSA

Címzettek, a jogsértés jellege

(1) A határozat címzettjei az alábbi vállalkozások és/vagy vállalkozások társulásai:

— Akzo Nobel Chemicals International B.V.

— Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V.

— Akzo Nobel N.V.

— Atofina SA

— Degussa UK Holdings Limited

— Peroxid Chemie GmbH & Co. KG

— Peroxidos Organicos SA

— AC Treuhand AG.

(2) 1971-től kezdődően az akkori fő peroxid-előállítók (Akzo Nobel Chemicals International B.V. és Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V., Luperox GmbH [amely az Atofina SA fő német leányvállalatának részévé vált], a továbbiakban: „Akzo és Peroxid Chemie GmbH & Co. KG") a Szerződés 81. cikke (1) bekezdésével és az – időnként a Közösség és az EGT egészére, időnként legnagyobb részére kiterjedő hatályú – EGT-megállapodás 53. cikke (1) bekezdésével ellentétes megállapodást kötöttek és lettek annak részes felei, amely alapján megállapodtak a piaci részesedésekről, rögzítették a termék árait, áremelési mechanizmust egyeztettek és valósítottak meg, felosztották a vevőket, és a megállapodásokat figyelemmel kísérő és végrehajtó apparátust hoztak létre. A Peroxidos Organicos SA egyedi megállapodásokban vett részt az átfogó megállapodáson belül (1975-től 1999-ig). Az ügyben az AC Treuhand AG is részt vett (1993-tól 1999-ig).

A jogsértés időtartama

(3) A részvétel időtartama

a) Akzo Nobel Chemicals International B.V., Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V. és Akzo Nobel N.V.: 1971. január 1-től 1999. december 31-ig;

b) Atofina SA: 1971. január 1-től 1999. december 31-ig;

[1] HL 13., 1962.2.21., 204/62. o. A legutóbb az 1/2003/EK rendelettel (HL L 1., 2003.1.4., 1. o.) módosított rendelet.

c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG: 1971. január 1-től 1999. december 31-ig;

d) Degussa UK Holdings Limited: 1992. szeptember 1-től 1999. december 31-ig;

e) Peroxidos Organicos SA: 1975. december 31-től 1999. december 31-ig;

f) AC Treuhand: 1993. december 28-tól 1999. december 31-ig.

A szerves peroxidok piaca

(4) A szerves peroxidok olyan szerves molekulák, amelyekben van egy „peroxi-" vagy kettős oxigénkötés. A szerves peroxidok (a továbbiakban: „OP-k") rendkívül robbanásveszélyesek, és az iparban nem ritkák a jelentős balesetek. Szilárd (általában finom por), cseppfolyós vagy paszta formában léteznek. Az OP-k és az OP-ket tartalmazó keverékeket gyorsítóként, aktiváló szerként, katalizátorként, térhálósító szerként, hálósító adalékként, keményítőszerként, indítóanyagként és katalizátorgyorsítóként használják. Az OP-k három fő „alkalmazásuk" és hét „osztályuk" szerint különböztethetők meg.

(5) Az OP-k kritikus fontosságú szerepet játszanak a műanyag- és gumiiparban, ahol három fő célra használják őket:

a) a hőre lágyuló műgyanták polimerizációja (úgynevezett óriásmolekula- vagy „HP"-alkalmazások);

b) telítetlen, hőre keményedő műgyanták keményítése (úgynevezett „UP"-alkalmazások);

c) térhálósítás (úgynevezett „XL"-alkalmazások).

(6) A Bizottság megállapította, hogy az üzletág földrajzilag legalább az egész EGT-re kiterjed. 1999-ben, a jogsértés utolsó évében a kartell az EGT piacának több mint 90 %-át birtokolta az érintett termék vonatkozásában, és e piac teljes becsült értéke abban az évben 250 millió EUR volt.

A kartell működése

(7) Az alapmegállapodás 1971-ben kezdődött, és kezdetben három fél (Akzo, Peroxid Chemie és Atofina [abban az időben Luperox néven]) vett részt benne. Tartalmazott részmegállapodásokat az óriásmolekula- és hőre keményedő OP-k esetében, illetve regionális kritériumok szerinti megosztást is. A regionális részmegállapodások Franciaországra (1992-ig), az Egyesült Királyságra (1992-ig), Spanyolországra (1975 végétől) és Európa többi részére vonatkoztak az átfogó megállapodás fő elvei és szabályai szerint. A térhálósító OP-k esetében 1983-ban egy másik részmegállapodást kötöttek, amely a legtöbb európai országra kiterjedt. E részmegállapodások jelentős átfedésben voltak az általános megállapodással, pl. a szóban forgó időszak, a kölcsönös ellenőrzési mechanizmus és ellentételezés, a felek, a termékek, az ügyfelek és az érintett eljáró személyek minden részmegállapodásban megtalálhatók.

(8) Az alapmegállapodás célja a piaci részesedések megőrzése és az áremelések összehangolása volt, és egy 1971-ben kelt írásbeli „szerződésre" épült. E célkitűzés elérése érdekében egy független testület (1993-tól az AC Treuhand) szigorúan figyelemmel kísérte a résztvevő társaságok részletes értékesítési adatait, felosztották az ügyfeleket, és a tervezett piaci részesedéstől való eltérés esetére ellentételezéseket alkalmaztak, vagy újra felosztották a vevőket. Rendszeres találkozókat tartottak a megállapodás működésének finomhangolása érdekében. A megállapodás számos részmegállapodást tartalmazott meghatározott termékek vagy résztermékek vagy régiók esetében. E részmegállapodások részben csak korlátozott ideig léteztek, vagy más részmegállapodásokba integrálták azokat. A Perorsa a spanyol részmegállapodásban vett részt.

(9) Megállapítást nyert, hogy az AC Treuhand találkozók szervezésével, konfliktusok esetén közbenjárással, piaci részesedések ajánlásával és terhelő bizonyíték rejtegetésével megsértette a Szerződés 81. és az EGT-megállapodás 53. cikkét. Az AC Treuhand vállalkozások társulásaként és/vagy vállalkozásként járt el.

(10) 1992-ben a kartellben súrlódások zajlottak, és az 1999 végén megszűnt, miután a felek sikertelenül kíséreltek meg megállapodni a kvótákban. Egyes részmegállapodások korábban megszűntek.

II. **BÍRSÁGOK**

Alapösszeg

(11) A Bizottság úgy véli, hogy az érintett vállalkozások nagyon súlyos jogsértést követtek el. A jogsértés jellege és földrajzi kiterjedése indokolja annak nagyon súlyos minősítését függetlenül attól, hogy lemérhető-e az általa a piacra gyakorolt hatás mértéke.

Differenciált elbánás

(12) A nagyon súlyos jogsértések kategóriáján belül a valószínű bírságok mértéke lehetővé teszi a vállalkozásokkal való differenciált elbánást a jogsértők által a versenyben való károkozással kapcsolatos effektív gazdasági kapacitás figyelembe vétele és olyan mértékű bírság megállapítása érdekében, amely biztosítja annak kellően elrettentő hatását. Az e piacokon több mint 40 %-os részesedéssel rendelkező Akzo a legnagyobb előállító, és ezért az első kategóriába kell sorolni. Az Atofinának és a Peroxid Chemie-nek, amelyek körülbelül 20–25 %-os piaci részesedéssel rendelkeznek, a második kategóriába kell kerülniük. Az 5 % alatti európai piaci részesedéssel rendelkező Perorsának kell a harmadik kategóriában lennie.

(13) 1992. szeptember 1. óta a Degussa UK Holdings (korábbi nevén Laporte plc.) a Peroxid Chemie anyavállalata, és ezért ugyanabba a kategóriába kell kerülnie, mint a Peroxid Chemie-nek, és Peroxid Chemie-vel együttesen felelős a Peroxid Chemie törvénytelen tevékenységeiért.

(14) A Peroxid Chemie és a Degussa UK Holdings közötti felelősség megosztása a bírság tekintetében a következőképpen alakul. A Peroxid Chemie 1971. január 1-től 1999. december 31-ig vett részt a megállapodásban, és a Degussa UK Holdings egyetemlegesen abban az időszakban felelős, amikor a Peroxid Chemie teljesen a tulajdonába került, azaz 1992. szeptember 1-től 1999. december 31-ig.

(15) Az AC Treuhandot külön kell kezelni. A Bizottság elismeri, hogy bizonyos mértékig újdonságnak számít egy határozatot a kartellban ilyen szerepet játszó vállalkozáshoz és/vagy vállalkozások társulásához címezni. Ezt figyelembe kell venni a bírság mértékének megállapításakor. A fentiekre való tekintettel a Bizottság azt látja indokoltnak, hogy 1 000 EUR összegű bírságot szabjon ki az AC Treuhand számára.

(16) A vállalkozások méretének és egyesített erőforrásainak figyelembe vétele és a bírság elrettentő hatásának biztosítása érdekében a Bizottság úgy véli, hogy az Akzo és az Atofina esetében ki kell igazítani az induló összeget.

Időtartam

(17) A Bizottság megállapította, hogy az Akzo, az Atofina és a Peroxid Chemie 1971. január 1-től 1999. december 31-ig, a Perorsa legalább 1975. december 31-től 1999. december 31-ig, a Degussa UK Holdings Limited 1992. szeptember 1-től 1999. december 31-ig megsértette a Szerződés 81. cikke (1) bekezdését, az AC Treuhand pedig 1993. december 28-tól 1999. december 31-ig tevékenykedett vállalkozásként vagy vállalkozások társulásaként.

(18) A bírság kiszámításának érdekében a Bizottság az egész hónapokat veszi figyelembe, és ezért az e vállalkozások által elkövetett jogsértés megállapított időtartama 29 év (Akzo, Atofina és Peroxid Chemie), 6 év (AC Treuhand), 7 év és 4 hónap (Degussa UK Holdings) és 24 év (Perorsa). A Peroxid Chemie esetében az időszak két részidőszakra oszlik, amikor egyedül volt felelős (21 év és 8 hónap) és amikor az anyavállalatával, a Degussa UK Holdingsszal együtt volt felelős (7 év és 4 hónap).

(19) A Bizottság arra a következtetésre jutott, hogy a jogsértés hosszú időtartamú (több mint öt év) volt az AC Treuhand, az Akzo, az Atofina, a Degussa UK Holdings, a Peroxid Chemie és a Perorsa esetében. Ennek megfelelően az Akzo és Atofina esetében az alapösszeg 245 %-kal növelt mértékét kell alkalmazni. A Peroxid Chemie esetében a kiszabott bírság alapösszegének 207,5 %-kal növelt mértékét kell alkalmazni. A Peroxid Chemie/Degussa UK Holdings esetében a kiszabott bírság alapösszegének 70 %-kal növelt mértékét kell alkalmazni. A Perorsa esetében a kiszabott bírság alapösszegének 220 %-kal növelt mértékét kell alkalmazni. E százalékok a jogsértés utolsó 20 éve (1980–1999) alatti 10 %-os és az első 9 éve (1971–1979) alatti évi 5 %-os növekedésből származnak.

Súlyosbító körülmények

(20) Az Atofinát korábban már megbírságolták négy kartellban való részvételért, a Peroxid Chemie/Degussa UK Holdingsot pedig már megbírságolták egy kartellban való részvételért. Ezért az ismételt jogsértés súlyosbító körülmény.

(21) A Bizottság ennek megfelelően úgy véli, hogy a kiszabandó bírság alapösszegét 50 %-kal meg kell növelni az Atofina esetében, figyelembe véve, hogy már jelentős számú korábbi kartell esetében volt bizottsági határozatok címzettje, valamint 50 %-kal a Degussa UK Holdings és a Peroxid Chemie esetében, figyelembe véve, hogy azok egyetlen korábbi bizottsági kartellhatározat címzettjei voltak akár közvetlenül (Degussa UK Holdings), akár azon a vállalkozáson keresztül, amelyhez tartozott (Peroxid Chemie).

Enyhítő körülmények

(22) Az Atofina megerősítette a Bizottság azt bizonyító érveit, hogy a kartell 29 évig tartott.

(23) A méltányosság elvével összhangban javasolták, hogy az Atofina esetében alkalmazzák a „bírságelengedési közleményen kívüli együttműködés” speciális enyhítő körülményét. Ez az enyhítő körülmény megakadályozza, hogy az Atofina magasabb bírságot fizessen az együttműködését követően, mint amit együttműködés nélkül fizetett volna.

(24) A fentiek fényében a Bizottság indokoltnak tartja, hogy az Atofina esetében csökkentse a 94,19 millió EUR alapösszeget az engedékenységi közleményen kívüli sikeres együttműködés fejében.

A 10 %-os forgalmi határérték alkalmazása

(25) A 17. rendelet 15. cikk (2) bekezdésében említett 10 %-os világméretű forgalmi határérték vonatkozik a Perorsa és a Peroxid Chemie cégekre.

Az 1996-os engedékenységi közlemény alkalmazása

A kiszabástól való eltekintés vagy az összeg nagyon jelentős csökkentése („B szakasz": 75–100 %-os csökkentés)

(26) Az Akzo számára mentességet biztosítanak a bírság alól azért, mert ez volt az első vállalkozás, amely jelentette a kartellt a Bizottságnak.

A bírság jelentős csökkentése („D szakasz": 10–50 %-os csökkentés)

(27) Az Atofina 50 %-os csökkentésben részesül a bizottsági vizsgálatban való együttműködéséért. A bírság jelentős csökkentésére jogosult társaságok közül az Atofina volt az első társaság, amely együttműködött a Bizottsággal, és ennek hozzájárulása volt a leghasznosabb. A Bizottsággal együttműködő többi társasághoz hasonlóan alapvetően nem vitatta azokat a tényeket, amelyekre a Bizottság az állításait alapozta.

(28) A Peroxid Chemie és a Degussa UK Holdings 25 %-os csökkentésben részesül a bizottsági vizsgálatban való együttműködéséért. Az általa biztosított bizonyíték később érkezett, és együttműködése korlátozottabb volt, mint az Akzóé és az Atofináé.

(29) A Perorsa, aki utoljára működött együtt, 15 %-os csökkentésben részesül.

Fizetésképtelenség

(30) Egyik társaság sem jelentett fizetésképtelenséget.

Határozat

1. Az alábbi bírságok fizetendők:

a) Akzo Nobel Polymer Chemicals B.V., Akzo Nobel N.V., Akzo Nobel Chemicals International B.V., egyetemlegesen	0 EUR
b) Atofina SA	43,47 millió EUR
c) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG	8,83 millió EUR
d) Peroxid Chemie GmbH & Co. KG and Degussa UK Holdings Limited, egyetemlegesen	16,73 millió EUR
e) AC Treuhand AG	1 000 EUR
f) Peroxidos Organicos SA	0,50 millió EUR,

2. A felsorolt vállalkozások vagy vállalkozások társulásai haladéktalanul véget vetnek a jogsértésnek, amennyiben még nem tették volna meg. Tartózkodnak a jelen esetben megállapított bármely jogsértő cselekmény vagy magatartás megismétlésétől és a hasonló tárgyú vagy hatású bármely cselekménytől vagy magatartástól.